

Piotr Misilo

minister finansów

Interpelacja nr 9819

Interpelacja w sprawie porozumień dotyczących ustalenia cen transakcyjnych pomiędzy podmiotami powiązanymi

Szanowny Panie Premierze,

Na podstawie art. 192 ust. 1 Regulaminu Sejmu zwracam się do Pana z interpelacją w sprawie porozumień, o których mowa w art. 20a – 20r (dziale IIa) ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Porozumienia te dotyczą ustalania cen transakcyjnych pomiędzy podmiotami powiązanymi.

Problem ten nabiera dużego znaczenia w związku z pojawiającymi się w skali międzynarodowej informacjami o nieprawidłowościach w zakresie zawierania podobnych porozumień w różnych państwach. Szczególnym przypadkiem nagłośnienia tego zjawiska była afera „Panama Papers”.

W związku z tym pojawiają się wątpliwości, w jakim zakresie umowy zawierane przez państwa z korporacjami (zwłaszcza globalnymi) uwzględniają interes publiczny, a w jakim interes prywatny tych podmiotów.

Zgodnie z art. 20a Ordynacji podatkowej:

„Art. 20a. § 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, zwany w niniejszym dziale „organem właściwym w sprawie porozumienia”, na wniosek podmiotu krajowego, uznaje porównywalność istotnych warunków ustalonych pomiędzy tym podmiotem krajowym a powiązanym z nim podmiotem lub podmiotami z warunkami, które ustaliłyby między sobą niezależne podmioty, oraz potwierdza prawidłowość wyboru metody ustalania cen transakcyjnych w uznanych przez ten organ warunkach, w tym określa:

- 1) profil funkcjonalny podmiotów powiązanych, których dotyczą uznane warunki, obejmujący w szczególności pełnione funkcje, ponoszone ryzyka i zaangażowane aktywa;
- 2) algorytm kalkulacji ceny transakcyjnej;
- 3) inne reguły stosowania metody ustalania cen transakcyjnych.

§ 2. Organ właściwy w sprawie porozumienia, na wniosek podmiotu krajowego, uznaje porównywalność istotnych warunków ustalonych w umowie o podziale kosztów zawartej z powiązanym z nim podmiotem lub podmiotami z warunkami, jakie ustaliłyby między sobą podmioty niezależne, w tym:

- 1) profil funkcjonalny podmiotów powiązanych, pomiędzy którymi została zawarta umowa o podziale kosztów, obejmujący w szczególności pełnione funkcje, ponoszone ryzyka i zaangażowane aktywa;
- 2) algorytm podziału kosztów;
- 3) inne reguły podziału kosztów.”

Z kolei zgodnie z art. 20f tej ustawy:

„Art. 20f. § 1. W sprawach, o których mowa w art. 20a § 1, wnioskujący obowiązany jest do wskazania wybranej metody ustalania ceny transakcyjnej, w szczególności wskazania jednej z metod, o których mowa w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych lub przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, i przedstawienia propozycji jej stosowania oraz warunków, o których mowa w art. 20a § 1, wraz z uzasadnieniem i dokumentami mającymi wpływ na przedstawione propozycje, w tym:

- 1) opisu sposobu stosowania proponowanej metody w odniesieniu do przedmiotu wniosku, w szczególności do wskazania:
 - a) algorytmu kalkulacji ceny transakcyjnej,
 - b) prognoz finansowych, na których opiera się kalkulacja ceny transakcyjnej,
 - c) analizy danych porównawczych, jakie wykorzystano do kalkulacji ceny transakcyjnej;
- 2) okoliczności mogących mieć wpływ na prawidłowe ustalenie ceny transakcyjnej, w szczególności:
 - a) warunków ustalonych między podmiotami, w tym opisu przebiegu transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi, która ma być przedmiotem decyzji, o której mowa w art. 20a § 3,
 - b) analizy aktywów, funkcji i ryzyk podmiotów powiązanych wnioskujących o wydanie decyzji w sprawie porozumienia, a także opisu przewidywanych kosztów związanych z transakcją, o której mowa w lit. a,
 - c) opisu strategii gospodarczej podmiotów powiązanych, o których mowa w art. 20 § 1, i innych okoliczności, jeżeli ta strategia lub okoliczności mają wpływ na cenę transakcyjną,
 - d) danych dotyczących sytuacji gospodarczej w branży, w której prowadzi działalność wnioskodawca, w tym danych dotyczących operacji gospodarczych zawieranych przez podmioty niepowiązane, które wykorzystano do sporządzenia kalkulacji ceny transakcyjnej, e) struktury organizacyjnej i kapitałowej wnioskodawcy oraz podmiotów, o których mowa w art. 20a § 1, oraz opisu stosowanych przez te podmioty zasad rachunkowości finansowej;
- 3) dokumentów mających istotny wpływ na warunki, o których mowa w art. 20a § 1, w szczególności tekstów umów, porozumień i innych dokumentów wskazujących na zamiary podmiotów powiązanych;
- 4) propozycji okresu obowiązywania porozumienia wraz ze wskazaniem, czy wniosek dotyczy porozumienia rozpoczynającego się od dnia złożenia wniosku;

5) wykazu podmiotów powiązanych, biorących udział w ustalaniu warunków, wraz z ich pisemną zgodą na przedłożenie organowi właściwemu w sprawie porozumienia wszelkich dokumentów dotyczących przedmiotu decyzji w sprawie porozumienia i złożenia niezbędnych wyjaśnień;

6) opisu założeń krytycznych, na których oparta jest zdolność metody do dokładnego odzwierciedlenia cen transakcyjnych zgodnie z zasadą ceny rynkowej.”

Aura tajemniczości wokół takich porozumień jest dodatkowo wzmocniona ze względu na treść art. 296 § 1 Ordynacji podatkowej:

„Art. 296. § 1. Akta spraw zawierające informacje: (...)

3) uzyskane w postępowaniu w sprawie zawarcia porozumień, o których mowa w dziale IIa – przechowuje się w pomieszczeniach zabezpieczonych zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, po ich wykorzystaniu są wyłączone z akt sprawy i przechowywane w kasach pancernych, szafach pancernych lub w urządzeniach służących ochronie informacji niejawnych o klauzuli „poufne”, którym na podstawie odrębnych przepisów przyznano certyfikaty lub świadectwa kwalifikacyjne. Adnotacji o wyłączeniu dokonuje się w aktach sprawy.”

Wydaje się, że większa jawność w tym zakresie spowoduje, że będzie mogła się toczyć debata publiczna na temat relacji pomiędzy państwem a korporacjami. Byłoby też celowe, aby obywatele mogli sobie wyrobić pogląd na temat tego, czy podmioty zawierające takie porozumienia uzyskują nieuzasadnione korzyści kosztem państwa polskiego, czy też wszystko odbywa się uczciwie.

W związku z tym proszę o odpowiedzi na pytania:

1. Ile Minister Finansów zawarł do tej pory porozumień na podstawie art. 20a – 20r Ordynacji podatkowej ? Czy ta liczba jest stała w poszczególnych latach, czy też zmienna ?
2. Czy Minister Finansów uważa, że w ww. porozumieniach przeważa element informacji publicznej i interesu publicznego, czy też informacji niejawnej i interesu prywatnego ?
3. Czy Minister Finansów zamierza podjąć działania zmierzające do jawności tych porozumień ?

Z poważaniem,

Piotr Miśiło